

Historische Vereniging Wormerveer

Nieuwsbrief Historische Vereniging Wormerveer jaargang 7, nummer 17 (april 2009)

van de voorzitter

een bijdrage van Tom Tulleken

Wanneer deze Nieuwsbrief bij u op de mat valt, is het jaar al weer een paar maanden oud. En wat de HVW betreft waren dat een paar hectische maanden. De Jaardag, dit jaar voor het eerst in de doopsgezinde vermaning, was opnieuw een grandioos succes. U leest elders in deze Nieuwsbrief meer hierover. Kort daarop hielden we een ledenwerfactie; huis-aan-huis werd in heel Wormerveer en Westknollendam een speciale HVW Nieuwsbrief bezorgd. Op het moment dat ik dit stukje schrijf, komen er nog steeds nieuwe aanmeldingen binnen, dus voorzichtig gesteld kunnen we deze actie succesvol noemen. Ook over de mooie tentoonstelling 'getrouwd in Wormerveer' leest u in dit nummer meer. Bestuurlijk gezien is het ook onrustig geweest. Zo heeft Lous Nijdam na ampele overwegingen besloten haar bestuursfunctie neer te leggen en heeft onze penningmeester Henk Dietz eveneens besloten zijn taak over te dragen. Westknollendammer Leen de Boer is hem opgevolgd. Besloten is het bestuur voorlopig niet meer uit te breiden.

geen bijlage schenkingen

Wegens tijdgebrek ditmaal geen schenkingenoverzicht. De volgende Nieuwsbrief zal weer vergezeld gaan van een lange reeks schenkingen.

contributie al betaald?

Bij de vorige Nieuwsbrief ontving u van ons een betalingsverzoek voor de contributie over 2009. Inmiddels hebben al veel leden betaald maar er zijn ook nog een flink aantal die dit nog moeten doen. Behoort u tot die laatste categorie dan verzoeken wij u om dit alsnog op korte termijn in orde te maken. De contributie bedraagt € 15 maar meer mag natuurlijk altijd. Het bankrekeningnummer is **3949 10 885** en vermeld alstublieft op uw betalingsopdracht uw lidmaatschapsnummer.

maquette bouwplaoeg van start gegaan

Op de oproep in de vorige Nieuwsbrief is enthousiast gereageerd; liefst 15 mannen en vrouwen meldden zich om te gaan helpen aan de bouw van een maquette die het Wormerveer van rond 1740 moet gaan voorstellen. Het bestuur van de doops-

Een van de vele foto's die de HVW ontving van Martin Schaap. Elders in dit nummer leest u meer hierover. Het Hervormd Weeshuis aan de Wandelweg plm. 1910. (foto coll. HVW)

gezinde gemeente stelde spontaan de zolder van de kerkeraadskamer achter de vermaning beschikbaar zodat we een goede werkruimte hebben. Inmiddels heeft de ploeg twee grote werktafels gemaakt en een opbergkast waarin de maquette, wanneer deze niet tentoongesteld wordt, kan worden bewaard. Daarnaast zijn de grondplaten met daarop de plattegrond klaar en wordt aan de modellen (huizen, molens, schepen etc.) gewerkt. Mocht u ook interesse hebben om op een of andere manier mee te helpen dan kunt u contact opnemen met Hero Wijker (075-6283977).

herhaalde oproep

Opnieuw de oproep aan u om eens in dozen, kerkboeken en albums te zoeken of bij familie rond te vragen naar Wormerveerse bid- of herdenkingsprentjes. U weet wel, de plaatjes die in de r.k. kerk werden uitgedeeld tijdens een uitvaart. Herdenkingsprentjes kunnen echter ook zijn de plaatjes die tijdens de

eerste communie of het vormsel aan de kinderen werden verstrekt want ook daar zijn we naar op zoek. Daarnaast zoeken we foto's of films die gemaakt zijn in de Wormerveerse kerken tijdens uitvaarten, trouwerijen, belijdenis doen of eerste communie etc.. Ongetwijfeld zijn er tijdens dergelijke belangrijke gebeurtenissen in het verleden foto's gemaakt en we zouden ze bijzonder graag willen overnemen of kopiëren. Contactpersoon: Rimke Klitsie (075-6210905).

website

De ledenwerfactie heeft niet alleen een aantal nieuwe leden opgeleverd maar zorgde ook voor enkele nieuwe vrijwilligers. Peter Sluiter en Joost Kuipers hebben beiden aangeboden om te helpen bij het vervolmaken en beheren van de website. De heren hebben behoorlijk wat ervaring op dit gebied die ze graag willen delen met de andere leden van de werkgroep.

De werkersploeg op de Oude Begraafplaats aan de Marktstraat. V.l.n.r. Carolien de Jong, Jan de Rooij, Dick Zwart, Jan Harrevelt, René Bont en Wim Schraal. (foto Tom Tulleken)

even voorstellen: werkgroep Oude Begraafplaats

in deze nieuwe rubriek stellen de werkgroepleden zich voor en vertellen iets over hun werk

De werkgroep Oude Begraafplaats is ontstaan in het eerste jaar van de HVW. Enkele bestuursleden ergerden zich aan de enorme onderhoudsachterstand en het verval van de begraafplaats aan de Marktstraat en besloten deze te adopteren. Enthousiast begonnen enkele vrijwilligers met een inventarisatie en het opruimen van de ergste rommel. Al snel bleek dat er door jarenlange bladval tientallen liggende zerken compleet verdwenen waren, dat wil zeggen bedekt door een dikke laag humus of aarde. Dit verschijnsel kwam hoofdzakelijk voor op het oudste gedeelte, de vakken A en B en het rooms katholieke deel.

Met man en macht is de werkgroep er inmiddels in geslaagd alle verzonken zerken weer bovengronds te krijgen, een hele klus, want een zerk weegt al snel zo'n 300 tot 400 kilo.

Een kleine vastberaden ploeg vrijwilligers is nog steeds wekelijks op onder meer de dinsdag en de zaterdagochtend bezig met allerlei werkzaamheden die variëren van herstel- werkzaamheden aan graven, onderhoud aan het groen en het opruimen van allerlei afval. Ook is deze groep verantwoordelijk voor de jaarlijkse lichtjesavond – op de laatste vrijdag van oktober - wanneer vele honderden waxinelichtjes de vele bezoekers een onvergetelijk schouwspel bieden. Eén van de werkgroepleden is bezig met een

inventarisatie van de begraafbestanden, eveneens een hele klus want er zijn sinds de openstelling van deze begraafplaats meer dan 8000 Wormerveerders begraven.

oproep: Het werk op de begraafplaats is mooi en dankbaar werk. De werkgroep kan bij dat werk best nog wat hulp gebruiken en noteert u graag als vrijwilliger. Contactpersoon: Dick Zwart (tel. 075- 6282468)

tentoonstelling 'Getrouwd in Wormerveer'

Van overal werden ze ons toegestuurd na een oproep. Vele tientallen foto's van bruidsparen die elkaar ooit in Wormerveer het jawoord gaven. Kostelijk materiaal dat gewoon 'schreeuwde' om tentoongesteld te worden. Dat hebben we dan ook gedaan en het gevolg was een mooie expositie van trouwfoto's die een periode van zo'n honderd jaar bestreken. Aangevuld met enkele oude trouwjurken, een vitrine met antieke fototoestellen, oude trouwkaarten, trouwboekjes en – aktes viel deze tentoonstelling bijzonder in de smaak bij de honderden bezoekers. Hebt u de expositie gemist? Geen nood, want een deel van de foto's gaat binnenkort nog op 'tournee' en wel in de beide Wormerveerse zorginstellingen 'd Acht Staten en Amandelbloesem. Overigens blijven we doorgaan met het verzamelen van Wormerveerse trouwfoto's voor ons archief. Contactpersoon: Rimke Klitsie, (075-6210905).

Heden en Verleden Westknollendam

De werkgroep Heden en Verleden (onderdeel van Ons Huis) in Westknollendam heeft besloten nauwer te gaan samenwerken met de HVW. Uiteraard staan we daar positief tegenover want Westknollendam is nu eenmaal onlosmakelijk verbonden met Wormerveer.

ROEPT U MAAR

de vraag- en antwoordrubriek van de HVW

Een vraag van iemand die anoniem wil blijven: er schijnt in het verleden in Wormerveer ergens een bruggetje geweest te zijn dat luisterde naar de naam Hoepeltjesbrug. Wie van de lezers kan ons daar meer over vertellen?

Jaardag opnieuw groot succes

Ruim 1000 bezoekers trok de Jaardag en dat mag toch wel een succes genoemd worden. De nieuwe locatie (de vermaning in plaats van De Lorzie) vormde geen belemmering en het was ouderwets gezellig op de zondagmiddag. Er was weer genoeg te zien en ook de diapresentatie met mooie plaatjes van Wormerveer-zuid trok volle zalen. Het was een prima idee om de hele week na de Jaardag de deuren te openen en zo iedereen in de gelegenheid te stellen het geëxposeerde nog eens rustig te bekijken.

vandaag is de geschiedenis van morgen

een bijdrage van Tom Tulleken
Onlangs ontving de HVW een fraaie collectie foto's. Honderden exemplaren, oud en minder oud, uniek of veel voorkomend, originelen of kopieën, gerangschikt in een aantal ordners en al dan niet voorzien van onderschriften. Eén ding hebben alle foto's gemeen: het zijn stuk voor stuk Wormerveerse foto's. Een belangrijke schenking dus voor onze vereniging en onwillekeurig bedacht ik bij het zien van de mappen dat

Er was veel belangstelling voor de afgelopen tentoonstelling 'Getrouwd in Wormerveer' in de doopsgezinde vermaning. (foto Tom Tulleken)

de schenker met het verzamelen van al die foto's misschien wel z'n hele leven is bezig geweest. Verzamelen zit nu eenmaal in ons bloed want wie van ons heeft niet ooit in zijn of haar leven een verzameling aangelegd? Suikerzakjes, voetbalplaatjes, speldjes, vingerhoedjes, theelepeltjes, stickers, cacaoblikken, geboortekaartjes..... Verzamelen is ook van alle tijden, want onderzoek heeft uitgewezen dat onze vroegste voorouders (in de prehistorie) al zaken als vreemd gevormde kiezelstenen verzamelden of van hertengeweiën 'kunstvoorwerpjes' of sieraden sneden en daar een verzameling van aanlegden. Hoe zal dat met 'onze' Wormerveeders in pakweg de 16e of 17e eeuw geweest zijn? Verzamelden die ook? En zo ja, wat voor soort verzameling legden zij aan? Natuurlijk, voor de wat rijkere dorpingen was zoiets wat makkelijker te doen; zij hadden immers geld over voor kunst of curiosa. Maar het 'gewone' werkvolk, hadden die tijd en belangstelling voor het aanleggen van een verzameling, hoe onbeduidend in onze eenentwintigste eeuwse ogen dit nu ook mag lijken? Bekend is het verhaal van een Wormerveerse timmerman die kapotte smuigertegels verzamelde en daar op een gegeven moment een grote collectie van had. En ook is via overlevering bekend dat kinderen vaak pijpenkoppen (van de Goudse pijp) die overal in berm, beerput en slootkant te vinden waren, verzamelden. Terug naar onze tijd. De verzamelgecte leeft nog steeds; dat bewijzen bijvoorbeeld de acties van de Zaanse grootgrutter wel. En binnen onze vereniging zijn ook verzamelaars; zo zijn er collecteurs van muur-ankers, of die 'alles' van Tarzan hebben, van bierflesetiketten of ansichtkaarten waar bruggen op voorkomen, van blauw glaswerk of van verpakkingsmateriaal van Wormerveerse bedrijven. Voor de betreffende verzamelaars zijn die collecties waardevol. Zij zijn er trots

op en koesteren hun stukken, bekijken ze regelmatig en wisselen gegevens uit met collega-verzamelaars. Ook uw eigen HVW is een verzamelaar pur sang. Alles wat betrekking heeft op Wormerveer – en geloof me, dat is heel wat! - wil zij bezitten. En ook de HVW koestert haar immer groeiende collectie en zo nu en dan pronkt zij er mee op een tentoonstelling of de Jaardag. Mogelijk kunnen we in de toekomst ook eens een tentoonstelling organiseren van Wormerveerse verzamelaars.

Zo herkennen veel Wormerveeders zich dit deel van de Wandelweg met op de hoek van de Goudstraat het markante pand van Drukkerij Meijer dat gesloopt is in 1981. (foto Dirk Boon)

oproep

In het najaar organiseert de HVW in nauwe samenwerking met Dirk Boon een tentoonstelling over de eertijds gerenommeerde drukkerij Meijer die in 1983 haar activiteiten moest staken. Veel Wormerveeders hebben gewerkt bij dit bedrijf dat een geweldige reputatie had op het gebied van boekdruk. Voor de tentoonstelling willen we graag in contact komen met mensen die gewerkt hebben bij het bedrijf. Ook willen we graag in het bezit komen van foto's en ander materiaal van en over drukkerij Meijer. Contactpersoon: Jeep Heine (075-6288804).

Een deel van de interessante collectie muurankers van Mart Boere. (foto Tom Tulleken)

agenda

2 mei t/m 9 mei

tentoonstelling QSC, doopsgezinde vermaning, Zaanweg 57 Wormerveer. Dagelijks 13.00 tot 17.00 uur. Entree € 1,00 p.p.

maandag 4 mei

dodenherdenking; monument Zaanweg, 20.00 uur

zondag 17 mei

historische wandeling door Wormerveer-zuid o.l.v. een gids. Start 10.30 uur

zondag 24 mei

historische wandeling door Wormerveer-noord o.l.v. een gids. Start 10.30 uur

zondag 24 mei

Shop & Swing langs de Zaan met open huis in de doopsgezinde vermaning

zaterdag 6 juni

voorjaarsbraderie op de Zaanweg en Marktstraat.

boek&

“Een Ongewoon Vollukkie”

De historie van gewone mensen in een ongewoon dorp
ISBN 97890.808.06030, prijs € 14,95
Deze uitgave van de Stichting Oudheidkamer Oostzaan verscheen in 2006. Ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de Oudheidkamer Oostzaan zijn vele foto's uit privé-collecties in dit boek bijeengebracht. In 125 pagina's komen allerlei onderwerpen uit het dagelijks leven van de Oostzaners aan bod
Foto's dateren vanaf circa 1900 tot en met de jaren '60.

“Komt dat Zaan”

Afstudeerproject ‘Grafisch Ontwerpen’ van Lizet Heijboer. Verschenen in een oplage van 200 genummerde exemplaren
Studente uit Amsterdamse binnenstad beschrijft haar ontdekking van de Zaanstreek.
Prijs € 19,95.

“Leven van de wind. Molens in Noord-Holland”

Uitgave van de Provinciale Molencommissie Noord-Holland
Verschenen bij Uitgeverij Noord-Holland (2007)
ISBN 97890.783.81143, inclusief CD-ROM
Prijs € 35,00
Opvolger van het standaardwerk ‘Molens in Noord-Holland’ (1981).
Alle 158 molens in Noord-Holland worden uitgebreid beschreven, inclusief kleurenfoto's. Bevat interviews met molenaars en moleneigenaars.
Op de cd-rom staat ook de complete inhoud van de voorafgaande editie.

“De Stelling van Amsterdam.
Harnas voor de hoofdstad”

Uitgeverij Matrijs

ISBN 97890.534.52103

Prijs € 29,95 (gebonden)

Sedert 1996 staat de Stelling van Amsterdam, een kring van negentiende eeuwse forten rondom Amsterdam, op de Lijst van het Werelderfgoed van de UNESCO. In een zestal hoofdstukken worden verschillende aspecten behandeld, o.a. de militair-tactische achtergrond, en de natuurkwaliteit van de verschillende terreinen die deel uitmaken van dit complex. Meer dan 300 historische (lucht)foto's, plattegronden, tekeningen, en topografische kaarten plus hedendaagse foto's illustreren de diversiteit van de Stelling.

“Zaanstreek vanuit de lucht”

RoVorm Uitgevers B.V.

ISBN 9789078067504

Prijs € 39,90 (gebonden)

Nog te verschijnen deel (waarschijnlijk mei/juni 2009) in een reeks fotoboeken met luchtfotografie. Aan bod komen o.a. Krommeniedijk, Cacaotoren Van Pette, station Assendelft, Zaanse Schans.

“Stormenderland”

Canon waterstaatsgeschiedenis Holland
boven het IJ 700 / 2008

Auteur: Diederik Aten.

Uitgever: Stichting Uitgeverij Noord-Holland

Prijs: € 12,50

ISBN 9789078381358.

Aan de hand van 30 “waterspiegels” wordt de waterstaatsgeschiedenis van Noord-Holland beknopt besproken. Bevat literatuurverwijzingen, een opgave van relevante websites, en een overzicht van alle museumgaleries en poldermusea in Noord-Holland benoorden het Noordzeekanaal.

Op 24 mei a.s. komt Diederik Aten naar de boekwinkel van Pasman om een lezing met dia's te geven. Aanvang 14 uur. Deze activiteit vindt plaats in het kader van “Shop en Swing langs de Zaan”

“De Spaghettiflat”

Littel Italy in de polder.

Auteur: Daniela Tasca

Uitgever: Stichting Uitgeverij

Noord-Holland

Prijs: € 19,50

ISBN 9789078381372

Verschijnt april 2009

Voorwoord: Rosita Steenbeek

Sociale Documentaire over de eerste Italianen die zich begin jaren zestig in de Zaanstreek vestigden. Zij werkten bij de Amsterdamse Droogdok Maatschappij, en werden gehuisvest in de wijk Poelenburg. Geeft een beeld uit een tijd dat “Vogelaarwijken” nog niet bestonden.

“Herinneringen aan Zaandam, 1935-1960”

Auteur: M. Molenaar-Valk.

Uitgeverij: Pirola

Prijs € 19,50 (gebonden)

ISBN 9789064555497

Dit boek bevat het eerder verschenen “Herinneringen aan Het Grote Glop en Het Kleine Glop in Zaandam van 1935 tot de zomer 1945”, tezamen met het vervolg “Zaandam 1945-1960”. De beschreven episode wordt door de 2e wereldoorlog in 3 tijdvakken ingedeeld (voor, tijdens, en na). In haar persoonlijke herinneringen besteedt de schrijfster veel aandacht aan de verschillende buurten, straten en panden aan de hand van oude foto's. Bevat alfabetische index op familienamen.

ingangspalen van de voormalige Nicolaasschool

Vorig jaar meldden wij u dat de ingangspalen die jarenlang de entree van de voormalige Nicolaasschool (later Pionier) aan de Cor Bruijnweg markeerden, gerestaureerd zouden worden en een plaatsje zouden krijgen bij het nieuwbouwproject ‘De Schrijvershof’. Helaas is gebleken dat de betonnen kunstwerken in dermate slechte staat verkeren dat restauratie niet mogelijk is. De markante palen zullen dus jammer genoeg niet terugkeren. In ieder geval heeft het niet gelegen aan de goede wil van Parteon (die een en ander zou financieren) en Johan van der Meer (de restaurateur).

De ingangspalen van de voormalige Nicolaasschool aan de Cor Bruijnweg met in reliëf voorstellingen uit het leven van St. Nicolaas. (foto Tom Tulleken)

mijn favoriete foto

Een foto deze keer uit de collectie van Martin Schaap. Hij is in deze buurt opgegroeid en de foto toont een splinter-nieuwe Bankakade omstreeks 1915. Inmiddels is deze omgeving totaal op de schop gegaan en hebben de huizen op de foto allemaal plaats gemaakt voor nieuwbouw.

colofon

De HVW Nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar (april, augustus en december) voor leden en begunstigers van de Historische Vereniging Wormerveer.

Redactie

Maarten Gorter, Rimke Klitsie, Carole Post van der Linde, Atie Bouwmans, John Pasman, Tom Tulleken.

Fotobewerking en opmaak

Prepress4U Wormerveer

Drukwerk

Drukkerij Luxora Wormerveer

Verenigingssecretariaat

Postbus 303, 1520 AH Wormerveer

Tel. 075 – 6210905

e-mail. secretaris@historisch-wormerveer.nl

kantoor: achterzijde Zaanweg 4
open op maandag- en vrijdagmiddag
van 13.30 – 16.00 uur
contributie 2009 € 15,00 (of € 22,50
voor een gezinslidmaatschap)

Rabobank Zaanstreek 394910885
KvK Amsterdam 34180336

alle in dit nummer beschreven boeken zijn in Wormerveer onder meer verkrijgbaar bij boekhandel Pasman, Zaanweg 100.

Zijn uw burens al lid van de HVW?

De HVW streeft naar een ledental van 1100 in 2010 en u kunt ons daarbij helpen. Vraag eens rond in burens-, vrienden- en familiekring en breng onze vereniging onder de aandacht van anderen. Haal ze over de streep om zich ook aan te sluiten. Of doe eens een lidmaatschap cadeau aan iemand. Een welkom en verrassend geschenk en u helpt er de vereniging mee. Meer informatie bij Rimke Klitsie, tel. 075 – 6210905.